

עלילת התרופה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

תאמין בחסדי ה' גם כשאינך רואה, ואז תראה נפלאות!

על הפרשה היכן קולטים את הארת הרצון

המעמד אינו חורץ גורלות, לעני כמו לעשיר סיכויים שווים לזכות לקרבת אלוקים. המצרך החיוני באמת הוא רצון.

הרצון, המיואש והמדוכך מאבד בראש ובראשונה את הרצון. אם כן אין זה משנה מי אתה והיכן אתה, למעלה או למטה בניסיון העוני או בעושר, תמיד הינך בסכנת הייאוש ואובדן הרצון. מי שבידיו לייצר רצונות אצל כל אחד הוא רק זה שיהיה מסוגל לדבר בשתי לשונות בבת אחת. בשפה אחת ידבר אל העשיר ובשפה אחרת ישוחח עם העני מדעת.

הצדיק הגדול שפה עשירה לו, והוא מדבר בכמה וכמה לשונות בבת אחת. לדרי מעלה הוא מספר עד כמה גדול ה' ועד כמה הם קטנים ולא התחילו כלל לחיות. לקטנים הוא מספר עד כמה הם חשובים ונחשבים, ואיך אצלם ממש מצוי ה' ואשרי חלקם ממש.

השפה הכפולה הזו פונה לא רק לשני טיפוסים, פעמים שהיא דוברת אל אותו אדם ממש ואומרת לו בבת אחת שני דברים - לא התחלת כלל ואינך יודע כלום אבל אשריך מאוד כי ה' איתך ואצלך ונהנה מאוד מעבודתך. שני הכתובות אליהן ממוענים הדיבורים ההפוכים הללו, הם שתי בחינות שנקראות 'בן ותלמיד'. המטרה העליונה של הצדיק, כפי שמלמד רבינו ז"ל, היא לכלול את השניים הללו יחד ולגרום להם לשוחח זה עם זה. שהתלמיד יקבל קמעא מהבן והבן יקבל מעט מהתלמיד.

הצדיק נוהג לדבר בשתי לשונות בו זמנית, באחת לדרי מעלה ובאחרת לשוכני מטה. שפתו הכפולה מעוררת בנו רצון.

נס פורים

המשכן שפרשתנו עסוקה בהקמתו היווה מקום להתוועדותן של שתי הבחינות, בן ותלמיד, לפיכך בו ודווקא בו מורגשת באופן כה גלוי ונפלא הארת הרצון. המשכן האיר לכל יהודי שני השגות גם יחד, הוא יכול היה לראות עד כמה ה' קרוב אליו ושרוי בתוכו, והוא גם ראה שם והבין שמימיו עוד לא התחיל לעבוד את בוראו. המראה הכפול הזה הביא אותו לידי הארת הרצון.

זהו גם פשרו של נס פורים. כבר כעת אנו שואפים ומתפללים לזכות לאותה הארה הקרויה על שם צדיקה - הארת מרדכי ואסתר. משמעותה של ההארה היא דעת עליונה ונשגבה, דעת שיש בה כדי להפך עצת המן. הדעת הזו מורכבת ממה שנראה כרתתי דסתר: מרדכי הוא צדיק דר מעלה, מור דרוו ובשמים ראש. אסתר היא הסתרה שבתוך ההסתרה. מי שמאזין מעט לסגנונו ולדיבוריו של הצדיק שומע תמיד את מרדכי ואסתר.

הדעת של רבינו משוחחת עימנו בלשון כפולה: אומרים לך שלא התחלת ואינך יודע כלל, ובה בשעה מראים לך בחוש שהנה-הנה ה' יתברך כאן עימך ואצלך ואשריך.

השילוב המופלא הזה יכול לעורר בלב כל אדם ובכל מצב את להט הרצון, ורק הוא מסוגל לשכנע אותנו כי באמת ותמיד ה' רוצה בנו ומצוי עימנו.

(ע"פ ליקו"ת ז', וליקו"ה שבת ג)

פרשיות התורה האחרונות עוסקות במלאכת המשכן בתבנית כליו בקומתו ובהקמתו. חכמה רבה נדרשה למלאכה, וכל העוסקים בה אכן זכו לשפע חכמת לב ותבונה. עם זאת ככלות המלאכה, על ההקמה עצמה הופקד משה רבינו לבדו. הקמת המשכן כרוכה בשפע עליון מאוד של דעת, דעתם של צדיקים מופלגים, דעת כה נשגבה שיש בה כדי לחבר עליונים ותחתונים. הדעת הזו היא נס הקיום שלנו היום, בכל יום ממש.

בני אדם חלוקים מעמדות שונים, ועל פי רוב משוכנעים כי המעמד חורץ גורלות, ומשפיע על מי שאתה תהיה ועד כמה תזכה.

זו כמובן טעות מוחלטת. ניקח לדוגמה את שני הקצוות היותר קיצוניים - עשיר ועני, לשניהם באופן שווה יש את כל הסיבות להיות הכי קרובים להש"ת, ודווקא בשל מצבם. העני מחמת שברון ליבו קרוב מאוד לה' ותפילותו רצויה ומקובלת למעלה לפני כל התפילות. 'אשכנח את זכא' כלומר, אם הינך למטה, משמע עליך לחוש כי אצלך ה' עימך ואיתך ממש. מנגד העשיר, בזכות עושרו אמור בוודאי להימצא קרוב מאוד לה', שורשה הרוחני של העשירות גבוה ונשגב מאוד, וראוי היה באמת שאדם שיש לו עשירות וכל טוב יהיה מקורב מאוד להש"ת.

כלליות העולמות

עינינו הרואות כמובן את ההיפך. העניות מסוגלת להעביר חלילה את העני על דעתו ועל דעת קונו, והעשירות לא בהכרח מביאה את הגביר לידי קרבת אלוקים. המעמד אם כן אינו מבטיח דבר, הוא לא יתרון ולא חיסרון. הבעיה כמו גם המעלה תלויות בענייך אחר - בחיבור שבין שני העולמות.

המצרך הרוחני החיוני ביותר הוא הרצון. איש מאיתנו אינו מסוגל להניע אצבע ללא רצון, וכשהוא רוצה הוא מסוגל כשיעצא דשמיא גם להניע תחנות כוח. הרצון הוא הפרנסה של הנפש, הוא מחייה ומזין מצמיח ומניע. הרצון הוא הארה, 'הארת הרצון'.

וכמו בכל מה שקשור לאהרות, כדי שהרצון יאיר דרושים לו תנאים נאותים. הרצון מאיר כששני עולמות מתחברים, עולם עליון ועולם תחתון.

בבין זאת מהדוגמה ההפוכה: היכן אנו מאבדים את החשק? הרצון מתפוגג בקצוות, בקצה העליון או בתחתון. הצלחה ועלייה גוללות להביא לידי זחיחות הדעת שסופו אובדן הרצון - יש לי הכל, אני יודע הכל, ממילא אין לי שום רצון. ירידות וקשיים עשויים בוודאי להביא להפסד

יום א' ויקרא תקצ"ט
אהובי, בני חביבי! בא וראה נפלאות ה' וחסדיו בכל עת ורגע. בישיבי על השולחן היום, הגיע השליח מאתך עם הבשורה, שנאבד הסך מאתך בבית, ותיכף שאלתי כל בני הבית ואין משיב דבר. ומאלו תבין צערי באותה השעה, מאד בלבב את דעתי, כי הבנתי צערך היטב. אך כבר הקדמתי לך שאי אפשר לסבול כל מה שעובר על האדם בכל יום, כי אם על ידי דרכי השיחות שהבננו ממנו ז"ל, והש"ת היטיב חסדו עמי, שנתחזקתי והאמנתי שהכל לטובה, ונזכרתי עוד הפעם, שצריכין לילך בפשיטות לקיים מה שאמרו רבותינו ז"ל: "עולם יהא אדם רגיל לומר, כל מה דעבד רחמנא, לטב עבד".

בתוך כך נתעורר מוסר כתב זה ידידנו ר' נחמן נ"י, וחפשי וביקש בתוך האשפה, עד שמצא האבדה והביאה אלי בשעה קלה, ואני לא צייתיו ע"ז כלל, ותהילה לאל קיים מצות השבת אבדה בשלמות, ור' גרשון נ"י וכל האנשים אשר בביתי - כולם עמדו משתומם, המה ראו כן תמהו מגודל החסד אשר הוא יתברך מפליא בכל עת.

עתה, בני חביבי, ראה והבן והבט נפלאות ה' וחסדו בכל עת, ותרגיל עצמך להתחזק באמונה בכל עת, שכל מה שעובר על האדם - הכל לטובה!

ועיקר הבחירה היא מההעלמה מה שמניחין בכל עת את האדם לנסיון בכל דבר, כי אם היה רואה כוונת הש"ת בכל עת, לא היה שום נסיון.

נתן מברסלב

שיעורים קבועים

יום	תאריך כחודש	ליקו"ת מוהר"ן ד"א	ליקו"ת הקטות ח"ב	הדף היומי קישור
שבת	ב	קיא.	רנא	צ
א	ג	קיא.	רנב	ב
ב	ד	קיב.	א	ג
ג	ה	קיב.	ב	ד
ד	ו	קיג.	ג	ה
ה	ז	קיא.	ד	ו
ו	ח	קיד.	ה	ז

אחי הקר!

בהתקרב עלינו ימי הפורים, אמרתי ארוצה מכתבי אליך, למען נזכה להתחזק יחד להכלל בקדושת הימים האלו. כי ימים אלו הם קדושים מאוד, ויש בהם השפעה רבה על כל אחד בעולם. וכבר ידוע ומפורסם בעולם מה שמובא בספרים הקדושים על יום הפורים, ש'כל הפושט יד נותנים לו' שהוא נאמר כלפי שמיא, אשר כל מי שמבקש מהש"ת ביום הפורים נותנים לו, ואין בודקים אותו אם הוא ראוי אם לאו, כי בימים אלו מתעוררים רחמים כאלו על כל אחד ואחד, ונותנים לכל אחד משלוח מנות ומתנות לאבינונים. ואז אפשר לבוא אל המלך אשר לא כדת, אפילו מי שהמלך לא קרא לו. ולכן כדאי מאוד שתתכונן מעכשו לפנות זמן בפורים לבקש כל משאלותיך,

אך דע לך אחי, אם בר שכל הנך, צריך אתה לחשוב באיזה דבר צריך בעיקר שירחמו עליך, כי אם אמנם אפשר לפעול את כל הישועות ביום זה, אבל בכל זאת, יש לך לחשוב, מהי המטרה של אותם רחמים, למה הם מתגלים בימי הפורים, ומה הש"ת רוצה בימים אלו. והתשובה היא פשוטה, כי המן רצה להשמיד ולהרוג את כל היהודים ביום אחד ח'ו, והיה אז עת דין גדול על ישראל, מחמת שישראל לא הקפידו על יהדותם, ונהנו מסעודתו של אותו רשע, וכל זה מחמת שעם ישראל היו מיואשים מהגאולה שהובטח להם, ואבדו את ההכרה ביהדותם, עד שלכן נגזר דינם ר"ל. אלא שאז התגבר מרדכי הצדיק ועורר את ישראל שיתפללו ויתחנו להש"ת, ואכן הומתק הדין ונתגלו מידות הרחמים הגדולים ביותר, והרחמים האלו מתגלה בכל שנה ושנה בימי הפורים הקדושים באופן שלא מתגלה במשך כל השנה.

ולפי זה תוכל להבין מעצמך, מהו עיקר הרחמים שמתגלה בימים אלו, רחמים שבאים לקרב אותך להש"ת, כי עיקר הדינים שיש על ישראל, הוא מה שאין אנו מכירים את גודל הזכות להיות יהודי נבדל בכל מעשיו מהגויים. ועל כך צריכים לעורר רחמים גדולים שנוזח באמת לחיות כיהודים, כמו מרדכי בשעתו שהיה 'איש יהודי'.

והרי בכל בוקר אנו אומרים 'אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו', ואם היינו שמים לב למילים האלו, והיינו שמחים וגאים ביהדותנו, אזי כל היום שלנו היה נראה אחרת. ועל זה בדיוק התגבר המן הרשע, שהפיל פור הוא הגורל - כי רצה להפיל את הגורל הנפלא שנפל בחלקנו להיות מזרע היהודים.

וכמו להבדיל שאומות העולם רודפים אותנו מחמת שאינם יודעים חשיבותנו, כמו כן אנו רודפים את עצמנו מחמת שאין אנו יודעים מקדושת יהדותנו, ומהו ההבדל אם הדינים על ישראל הוא מצד אומות העולם, או מצידנו, אדרבא, כשהרדיפה היא מצידנו הוא חמור ביותר.

ואם כן בימים אלו אשר לפני פורים יש לנו להתגבר ולהתחנן לפני הש"ת שנוזח לעורר רחמיו המרובים, שיומתק מעלינו הדינים וההסתרה הגדולה שאין אנו יודעים מיהדותנו, ועל כך נתאמץ לבקש ולהתחנן בפורים.

יש למצוא זמן ביום הפורים, לומר תהילים, ליקוטי תפילות, ובעיקר שיחות ובקשות בלשון שלך להש"ת, ובוודאי טוב לכוון על כל מה שאתה צריך ישועות לעצמך ולקרובי משפחתך, ולכל עם ישראל, אבל בעיקר תהיה חכם, ותמתיק את הדין בשורש, שנוזח לדעת מהו יהודי. [וזמן חצות הלילה מסוגל ביותר לזה, כפי שרואים אצל חסידי ברסלב אשר משכימים קום בפורים להרבות בתחינות ובקשות להש"ת].

והנה ר' נתן אמר לאחד: אם תזעק מ' יום לפני פורים 'הצילני מקליפת המן עמלק' תזכה לראות את מרדכי ואסתר בשעת קריאת המגילה. כי אין צריכים להתמתין לפורים בשביל להתפלל להש"ת שיעבי את גזירת המן האגני, אלא מעתה בימים שלפני פורים, יש להתעורר לבקש מהש"ת כמה פעמים במשך היום, שירחם עלינו ויבטל מעלינו את הגזירה שיש 'דינים על ישראל', שאין יודעים מהו יהודי.

ואם זה יהיה עיקר תפילתך, אזי תוכל להתחבר מאוד לריקודים והשמחה הנפלאה שיש בפורים, כי יש בני אדם שלוקחים בפורים בעיקר את עבודת התפילה, ומתפללים הרבה, עד

נוכחי אור

הרה"ח ר' שמואל שטרן שליט"א

מרבנים בשמחה

צ'חוק הכסיל, אלא בבחינת "אז ימלא שחוק פינור".

ונהפוך הוא

מפלתו של המן נרמזת במגילה אף היא בשלבי שמחתו, בתחילה כתוב על המן שהיה "שמח וטוב לב", ואמירה זו מתארת את שיא השמחה, ככתוב: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך בשמחה ובטוב לב" (דברים כח). אחר כך כתוב על המן "שמח" בלבד, ולבסוף "אבל וחפוי ראש", המסתיים ב"ויתלו את המן על העץ". פירוש הדבר הוא, שהרשעים תחילתם שלווה וסופם ייסורים, ואילו אצל ישראל "ונהפוך הוא" - אחרי שהתענו על גזירתו, זכו לשמוח בהילקח מרדכי על הסוס, בתליית המן ובביטול הגזירה.

ואם נתבונן היטב נראה כי המגילה רובה ככולה נסובה על ענייני ה"ונהפוך הוא" - כי זה לעומת זה עשה אלוקים: כמו שדרשו חז"ל (מגילה ו.) על הפסוק "אמלאה החרבה" - "לא נתמלאה צור אלא מחורבנה של ירושלים" - וכשזה עולה זה יורד, בבחינת "והיה כאשר תרד ופרקת עולו מעל צואריך" (בראשית כז) הנאמר על עשו, שהוא עמלק, ודבר זה מהווה שורש גדול בענייני המגילה ופורים, כי ה"ונהפוך הוא" נרמז שם כבר בשם "מגילת אסתר" - שזה גילוי והסתר.

פורים החל בימים י"ד וט"ו לחודש, שזהו זמן שלימות הלבנה, לכן עולה מזלם של ישראל התלויים בלבנה, ולכן גם מגיעה השמחה של חודש זה לשיאה, כי אז ניתן הכוח למחות את עמלק לגמרי ולזכות ל"ונהפוך הוא", שהוא 'ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר' - ראשי תיבות: א' ש' ש' י' = בנימטריא תורה (כמובא בפירוש הגר"א על המגילה) - שהיא השמחה האמיתית בתורה הנצחית, ולא כשמחת הסטרא-אחרא (הטומאה), שהיא שמחה בהבלי העולם-הזה הנקראת עצבות.

על פי דברים אלה, ניתן להסביר את המנהג של שינוי הפרצופים והלבושים בפורים (תחפושות וכו') - כי ביום זה יש כוח לרדת ולברר את קליפת עמלק, שהיא בחינת הבלי העולם הזה, ולהעלות משם את הניצוץ הקדוש שנמצא ב"ברוך המן", כמובא באריז"ל, שיש לומר 'ברוך המן' כשהוא מבוסס (משתיית היין) ועל ידי זה מעלה את הניצוץ הקדוש מן הקליפה, ואת זה יכולים לעשות דווקא כשהשמחה מתגברת, אחרת יכול האדם, חלילה, ליפול לעצבות הסטרא-אחרא.

לכן נוהגים בשמחה, עד כדי שכרות, ואומרים מילי דסטוואת המביאים לשמחה גדולה, כי זה עניין שתיית יין מצווה - מכיוון שהנס נעשה מתוך משתה, ועל ידי זה מבררים את קליפת המן-עמלק בבחינת "ונהפוך הוא" ומכניעים אותו לתלותו על העץ, שזה בירוור. ה' יכנו להתדבק בהש"ת מתוך שמחה וטוב לבב.

אמרו חז"ל "משנכנס אדר מרבין בשמחה". וצריך להבין מדוע יש בחודש הזה שמחה יתירה על שאר החודשים, האם משום "נס פורים"? ואם כן, מה שונה נס פורים משאר הניסים, ששמחתו מתפשטת על פני כל החודש?

אך יש לבאר על פי המובא בפרי עץ חיים, כי המן ביקש לגזור את הגזירה על ישראל בכח צירוף שם הויה כשהוא בהיפוך, הוה"ו, והוא סוד הדין, לכן הזכיר המן את שם ה' בצורה הפוכה, כנאמר בפסוק: "זה איננו שוה ל"י" - סופי תיבות הוה"ו, אולם אסתר המלכה רצתה להמשיך את הרחמים לכן הזכירה את שם ה' ביושר, כנאמר בפסוק: "יבא המלך והמן היום" - ראשי תיבות יה"ה, והקב"ה הסכים עם אסתר בבחינה אחת - רחמים לישראל, ועם המן לבחינה אחרת - דין להמן, דהיינו נגוף ורפוא, נגוף - להמן, ורפוא - לישראל.

והסבר העניין הוא שחודש אדר מקומו בשלהי השנה, והוא סוף קומת השנה בבחינת עקב, וידוע גם שאחיות הנחש - עמלק, בעקביים דווקא, לכן יש כאן התגברות הדין מצד אחד, והאפשרות להמתיק את הדין מצד שני, כפי שקרה בפורים.

על כן בחודש זה מרבנים בשמחה כדי להמתיק את בחינת הדין שיש, מכיוון שעל ידי השמחה ממתיקים דינים, כמבואר בלקוטי מוהר"ן (ס' י) ובזה מפרים את עצת עמלק בבחינת "ונהפוך הוא".

הכנעת הזוהמא

עוד מבאר מוהר"ן ש'עיקר זוהמת הנחש הוא בחינת עצבות ומרה שחורה שמתגברים בכל עת על ישראל ואינם מניחים להם לשמוח, ועיקר הגלות הוא בגלל העצבות, שהיא הסטרא-אחרא (צד הטומאה), והקליפות המתגברים על עם ישראל, ואינם מניחים לישראל לשמוח בבוראם ובתורתו, לכן זהו עיקר גלות השכינה. ופורים, שהוא הזמן העיקרי להכנעת זוהמת הנחש, דהיינו העצבות, על ידי השמחה, לכן "חייב אינש לבסומי בפוריא" (חייב אדם להשתכר בפורים).

נמצא, שבחודש זה, על ידי התגברות השמחה, אפשר להכניע את קליפת עמלק המתגברת דווקא בחודש זה. לכן אמרו חז"ל "משנכנס אדר מרבנים בשמחה", וכמבואר בספר יצירה שחודש זה הוא כנגד הצחוק.

(כמו כן ידוע גם שהעקב - שהוא סוף הקומה והוא כנגד חודש אדר, שהוא סוף קומת השנה - יש בו רגישות מרובה המביאה לצחוק יותר משאר האיברים, דבר זה הוא נגד קליפת עמלק שנתגברה בדורות האחרונים, דורות העקביים, שעושים מכל דבר צחוק ובליצנות אחת מסירים מאה תוכחות, לכן צריך מאוד להיזהר בשמחה ובצחוק שלא יהיו

בבחינת

ש א ין

מוצאים פנאי לרקוד ולשמות. אבל באמת עיקר מצוות היום הוא השמחה והריקודים בפשטות. ואם תשקיע זמן לתפילה העיקרית, להתקרב להש"ת, אזי תוכל להתעורר ממילא לריקודים ומחייאת כף, לשמוח בשמחת יהדותנו ובישועה הגדולה של הש"ת שעשה עמנו שקירב אותנו. כי ביום הפורים מושפע שפע של רחמים, שאפשר להכיר במעלתו של יהודי, באופן שמעורר ריקוד ושמחה פנימית בנפש. ויש לך מעתה להתכונן לזה, להצטרף לריקוד הגדול של עם ישראל ביום זה, ובריקוד הזה בעצמו נמתקים כל הדינים וקטנות הדעת מעל ישראל.

אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלינו

בבא לקבל שבת פרשת פקודי לאור דברי מורה"ת ברל ברכת היאה הגלה, ל שב מוזר דוכי הוכון שעלינו לכות להם ואין הם משמים עלינו מקדושת השבת.

לשון מזהר"ת לענין שבת

על ידי זה נתנתן הוכון בבחינת נוכיזה דודיק מין, בחי זכרהו על הין שאמר לענין שבת כמו שדרשו ר"ל על פסוק זכר את יום השבת לקדשו זכרהו על הין, כי שבת בחינת עולם הבא כמו שאמר ר"ל, היינו זכרון שבת שהוא זכרון עולם הבא.

כי העיקר לשמור את הוכון ולזכור תמיד בעלמא דאתי (לק"מ סי' ב"ד) כי מי שזכר מצייאת עוה"ב ותענוגיו המופלאים לצנח נצחים, ולהפיק מה שנעשה כאשר אין מתגברים לחשוב, הוא יהיה בו הכח לעמוד נגד כל פיתויי ה"ציה" ויתגבר לעמוד בכל נסיון, ומי שיזכר יותר בבחי עוה"ב היינו מה שעולם הזה אינו כלום ואינו משנה כלום, כי העיקר מה שפועלים בבחי עוה"ב היינו בעולמות העליונים שמתקנים ע"י ההתגברות שלנו ובכח הצדיקים, הוא יבא לטעום בכל יום מעין עוה"ב ויהיה בו הכח לכוון ליבז לזכור בהש"ת לקיים שוית, ולבא לזרוא ואהבה, להתמיד תמיד במחשבות של אמתנה בגדולת הש"ת ורוב חסדיו ונפלאותיו, ובמצייאת ההשגחה הפרטית שנסתר מאד.

דרך העבודה לאור תורה נ"ד

כשאדם זוכה יכול לכוון ליבז תמיד לאמונה בחורה שכל מה שנעשה איתו הכל לטוב והכל בהשגחה, אדי יוכל לכות תפילה בכונה, להרגיש כראוי קדושת השבת, ולהעמיק מחשבתו בדברי הצדיקים ועם זה ללכת יום יוליה, כי יבא לראות הרמזים והארות שמאירים לו בכל יום לפי דירתו, לזכור בהש"ת ובעוצם הנוראות ומבא לבושה ותשובה כשיבין היטי שעליו להתעורר ומדש בענין פרטי זו זה, לשמור המחשבה הידבר והמעשה, כי שיכירה לכח מצמצם המחשבה ויבין איך להזהר מלצאת מגבול הבנתו לרעות דוקא להבין ולהרגיש, אלא יבין היטב שהוא יוכל להגביה מחשבתו לכל ענין שמבין ולומד אבל אה"כ עליו להבין שעוד אין לו כלים להבין זאת כשראה שהענין מתעלם ממנו ואינו מתיישב בלבו, לה איר על נפשו את מה שזכה לזכור וזהו של אצדק, ולהנהיג בקדושה התכונות שלו ללכת עם מחשבות ודיעות וקדושה, הרי ע"ז יבין היטב כמה רמזים בענין השגת גדולת הש"ת ומה שעליו להתעורר לפי מדירתו וענינו, ויש מי שיכול לכות להבין התלבשות העולמות העליונים ב"עוה"ב ממש, ורמזים נפלאים מאד, אבל בכל מה שמבינים יותר נהירים לצמצם הדעת, הרבות בלימוד התורה ומעשי מצות בפשטות בכח גדול, ולהרבות בחסד וצדקה, ולהנהיג בקדושה המחשבות הרבות ולרעות וכו', ועי"ז נעשה עיקר הנחת יחוד העולמות בחי שלימות שהיה בביהמ"ק בחי ארון הברית שתחת הייריכה וכו'.

הזכרון גם כשאין שכל להעמיק

ואנ"פ שאנחנו רחוקים משלימות זה, הרי בדב"ה כמדייק רבנו ז"ל להודיע שכל זה שחיי לנו גם בתחילת הפשטות כאשר אנו מבטלים ולוחמים בהמשכות הרבות והמממה, ע"י הביטול מה שאדם עושה עצמו כישן ואינו יודע כלל,

שהוא שורש השכחה עליו אנו אומרים **קידוש** להפכו לדעת, כי מצאנו את הדרך להביר הוכון ולמצוא הרמזים, וכן בכל **סעודת השבת** זכינו לטעום טעם אכילת שבת שהוא כולו זכרון בהש"ת והתעוררות הרמזים מעצמם גדולות ית"ש וכו', ובליל **שבת** מתעורר מאד ההתבוננות באור הוכון, לבקש שתמיד יהיה דבוק בזכרון ולא יתפרש מהש"ת, ואז זוכים להתבודות של זכרון איך להכניס הוכון בכל ענין באיזה עצה ללימוד וכו', עד שמתחדש **באור הוכון** מה שיש לזכור ולדעת מהש"ת יותר ויותר, ובאים לקבל הרמזים שמאירים בתפילת **שחרית** של שבת, שאז מתגלה עיקר הדעת והזכרון, ואז קוראים כל אדם **לעלות לתורה** לבטל הרע עין וללכלל את כולם בתורה ובהוכון, שישורו כוחו מתגלה בתפילת **מוסף** בבחי א"י, שהוא הכח לדעת שהש"ת נמצא תמיד בדרך אמת וכו', ובעת **רעוא דרעין** עלינו לקבל התחדשות כח הוכון והכח לעמוד נגד כל רע עין בהתעוררות מידות הרצון והרחמים שמאירים אז, ולהכניס הוכון בתוך צמצום דברי תורה, שע"י נכלל להמשיך לתוך ימות החול לזכור תמיד בעלמא דאתי.

ענין שבת והכנה לפורים

עיקר הוכון התגלה ביציאת מצרים שאז ראו שעולם הזה אינו כלום והכל מתנהג בהשגחה, וכלל דרכי הוכון והגדלת הדעת הם בחי' מצה, לטורח המחשבה מחימוץ, ולעשות מצה ומריבה, ללחום נגד המחשבות וכו', אבל כדי להגיע לפסח, היום עיקר ההתחלה מפורים (לק"מ סי' ע"ד) כי אנו רחוקים מאד מהזכרון, ועמלק לחום בנו להשיח לגמרי בעלמא דאתי, ולהרבות המדמה והתאוות, וגם להשיח כל דרך של חיזוק והתעוררות הנקודות טובות, שיה בחי' התגברות המן ואחשוש, שהם עוסקים להראות רוב עשרים ולהפיל רע עין על ישראל לחשוב שיש ממשות בעשירות וכבוד מלכות, ועי"ז נכשלו מאד, ואז נמתח הדין כי אין התעוררות עין טובה ומידת הרחמים, ואסתר המלכה בחי' נקודת הנפש שרצה לזכור ולמצוא את הש"ת בתוך ההסתרה, נלקחה לאחשוש להתגברות המדמה ואין בכוחו להביר הוכון, אבל מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים (לק"מ סי' ב"ז) להמשיך זכרון וגם לאלו שנשו ושכחו מהש"ת לגמרי, והוא כנס כלל ישראל יחד בעין טובה ומביא את כולם לאחדות ותפילה, לראות שיש תקוה לכל אחד, ואז מתגלה הוכון הנורא, ועצם נוראות עמקות ההשגחה שיש גם בתוך הגלות ומלכות של שטות וכל הבלי עוה"ב, עד שיש לזכור בהש"ת תמיד.

ולזאת עיקר ההתחלה הוא ממה שאנו באים עתה לפתוח פתח להכנס להוכון מחדש, ובוה מתאחדים ישראל יחד לבטל הרע עין שכל אחד יראה מעלת חבירו ולא חסרונה, שגם הוא חלק מבנין עולם הוכון, ועי"ז אנו מתעוררים כל היום לצעוק ולהתפלל לכות לצאת מהגלות ומכל הגדירות, להמשיך עין טובה שפע רוח טוב והתחזקות ומידות הרחמים, שיתגלו בימי הפורים האלה בקריאת המגילה שמגלה זכרון, ואנו נותנים מתנות ומנות להלכלל יחד ולבטל הרע עין, ולהתעורר שאילו היינו זוכרים מה שיש לזכור היינו שמחים בשמחה כזו שראין להשיג, ולזאת חייב לבסומא לטעום שורש הוכון שהוא תכלית השמחה.

מה שיש לו, ולהתגבר נגד כל מה שמבלבל, ובוה יתעורר להזהר מעיקר המלחמה שמשיח הוכון והיינו הרע עין, שבמקום לראות בכל דבר ובכל אדם את הצד הטוב ומה שיש יכבוד שמים, הוא נכשל לראות צד של רע ח"ו, ובכל דבר בעולם רואה שיה מגושם ורע, עד שענין הקנאה והשנאה שולט בעולם בגלותנו, ומבלבל מאד ואין לו שום נצח כלל רק הוא סגור ברע עין וטענות ומדמה, שע"י עצה הוכון והאדם אינו מתגבר נגד התאוות וכו', וזה עיקר מצייאת הגלות שאין כלליות ושולם ואין משתדלין ליישר ההודרים ולא לפגוע אחד בשני, והכל מחמת ששוכחים מהש"ת ואז נמצא קנאה על גדולת חבירו והצדיקים וכו', ומכ"ש מה שיש שמשם הרופץ וצוהקים וכו', שיה נמשך מעיקר הרע עין שהוא עשיו הרשע וכח של עמלק שענינו נעה בגדולת ישראל, וזה עיקר כח הדינים והגדירות ר"ל שמתגברות ברע עין, עד שקשה לדון לזכר זכות מרוב הפיור, ורק ע"י הצדיקים שהם טובי עין וממשיכין אור הפנים נמצא המתקת הדין וביטול הגדירות שהש"ת רואה אותנו בעין טובה, עינא דרחמי, ועליו להמשיך הרחמים עד שנזכה לבטל המניעות שמונעים מאתנו לבא להזכרון דקדושה.

אור הזכרון מאיר בשבת

עיקר אור הזכרון מאיר ביום השבת, שאז אנו מתקשרים לזכור יום השבת לקדשו, ולפי מה שזוכים בשבת לזכור הקדושה, כך נמשך שפע השבת כח הקדושה לתוך ימות החול לתת בנו כל להתגבר על הרע עין ומיתת הלב, ולזכור תמיד בעלמא דאתי.

פירטי עבודת השבת

עיקר ההכנה לקדושת השבת הוא **בלל שיש**, לקום בחצות ולומר התיקון ולבכות על החורבן, ועל מה שאין לנו דרך לבא לזכרון מרוב הגבלולים והשיטות וכו', ומה שמתגבר הרוח נכאה והקושיות, שאין מבניים אין לצמצם השכל ולא לרעות להבין הכל וכו', ואח"כ לבקש לכות לקדושת השבת קדושת הזכרון בהש"ת והגדלת הדעת, ואז להתגבר לעורר הניגון של המצוות שזכה באותו שבוע, להיות קרוב להש"ת עם מה שיש, ולהתחיל מחדש לשמור הוכון ולבא לתפילת שחרית במחשבה נקיח וכה, ובערב שבת יש להתדבק בהוכון גם בכל הטרדות שיש בכונות צרכי שבת, ולהתגבר להכניע עיקר שורש הרע עין שנברא בערב שבת בין השמשות שהוא שורש המדמה וכח המשכית, ולהתגבר לבא לקדושת שבת ע"י **הרחיצה בחמין** להעביר כל המחשבות ולהלכלל במי **המקוה** באור הדעת, ולאחז בחבי' הסתפקות בתורה בקריאת הפרשה **שמו"ר**, ולהתגבר מאד נגד עניני המחלוקת והצער שמתעוררים בערב שבת, וגם להתחיל מחדש להתנהג בלי המדמה והתאוות, ואז כאשר בא ונכנס השבת מתעלים המצוות ומאירים **בתפילת המנהג** הוח חדשה של זכרון מה שיש נחת למעלה וכו' ע"י שמצוות עולים לרצון, ובוה נמשך הניגון והשיר של קדושת שבת שהוא כח הוכון וחיוק הנפש ברוח טובה, וכל אדם יכל להלכלל בהרמזים שמתגלים בעת תפילת **קבלת שבת** להרגיש גדולת הש"ת להתעורר ולהטובה מאד, עד שידבק מחשבתו בקדושת השבת לזכור ולא לשכוח ששבת היום להשם, וכל העולמות שמחים ומלאים זכרון ושמחה, והש"ת זוכר אותנו ברחמים כאשר עלינו לזכור השבת, ואז מתקדש העולם שאפילו היין

שהו יסוד קיום האדם נגד הגבלולים נגד מה שמשיח הוכון דקדושה, וכאשר האדם מתנהג בבחי' שינו, ואח"כ מתחזק להבין האמונה בבחי' ציצית לבוש וצמצום לפי כוחו ושכלו, אז יזכה לאור התפילה שהוא שורש ענין הגדולת הדעת והשכל לאור זכרון יציאת מצרים והתגלות הוכון והאמונה לפי מה שיכולים לכות לזכור בהניסים ושינוי הטבע וכו', וע"י השמחה בתורה שלומד ומסתפק בה, יגדיל דעתו יותר עד שיכיר לזכור את הש"ת וכל כלל דברי הרשות, להבין שגם במשא מתן וכל דברי הרשות יש תיקוני נצוצות הקדושה ואין שום דבר ריק כלל, ואין שום סיבה לשכוח מהש"ת ולהרגיש רחוק גם כאשר הוא טרוד ועסוק כל כך, כי גם שכל קדושתו הוא הסתפקות בלימוד ותפילה ויצירת, יראה איך הש"ת נמצא בכל דבר ועליו לעבוד אותו ית' ע"י הוכון והמחשבה של אמונה בכל מקום ומצב, ומכל שכן כי שיעל לעסוק בתורה יותר ולבא להשגת הדעת יותר וכו'.

ולכ עיקר מנהג כל יהודי צריך להיות שמיד בקומו ממיטתו יזכיר לעצמו היטב בחי' עמלא דאתי בכל דרך שמוכן לו, ומיד ימשיך להשמר מכל מה שמבלבל הוכון, אם זה צער ועצבות מהעבר, או עניני דברים בטלים ורוח סערה שמדברים וכו', ויתעורר להזהר ממיתת הלב מה שהוא חלש ואין בו כח להמשיך ולהגדיל הוכון, ובוה יכין עצמו לתפילת שחרית ע"י תורה והרבה תפילות וצעקות על מה שקשה לו לשמור המוח ובכל רגע הוא יוצא ויפיל, ואז בעת התפילה הוא עיקר הזמן להמשיך אור הרמזים ממה שהברירה מרמזת להבין גדולת הש"ת, ועי"ז יוכל להתעורר לזכור את הש"ת גם בעת הסערה וכל הטרדות, ויבא הרבות בתורה ועבודה כראוי בהתעוררות גדולה.

הנה אלו שדרך עבודה זו הוא פשוט ואינו דורש מאתנו יותר ממה שאנו יכולים, הרי המניעות מלקיים ולכת בדרך זה מנעיים ומפילים מהזכרון לתוך כסחה ומיתת הלב, וכאשר האדם אינו מסוגל לזכור ולהבין הרי הוא בסכנה גדולה מהנסיבות וכו', ואין יבא להתגבר לתורה ולעבודה כאשר הבלבולים ממלאים מוחו ודעתו, וכאשר בנוסף לכח המדמה שיש לאדם עצמו, הוא גם שומע דברי ריב והרבה שיטות, מה שחולקים עליו ועל אחרים ומה שנעשה בעולם שאין אחדות ויש ריבוי דבורים ומחלוקות, מהה כל הידות בסכנה גדולה כי ליבו נשבר ומת ממש, ומלא קושיות ועקמומיות ואינו יכול לקום בבוקר לכוון ליבו להש"ת, כי גם אז רופים ומבלבלים אותו, והרוח נכאה שולט עליו ואין לו מנוחה כלל.

והרי כאשר היה הבית המקדש קיים היה לנו הכח להכניע בהנהיגות ומיתת הלב, ולבא להשגת הדעת לשמוח בשמחה נוראה בהש"ת ולזכור מלכותו ועצם נוראותיו וכו', ועיקר הגלות והחורבן הוא מה שעובר על האדם ואינו מצא נאות נפשו לזכור בהש"ת וללכת עם הוכון תמיד, ולזאת יש להזדרז לשבר השינה לקום בחצות, ואז להתחיל להגדיל הוכון כאשר זה עיקר הזמן שיעלם ליישב הדעת ולזכור מה התכלית ומה העצה, ואין להתחיל לשמור המחשבה הזכרון, וכאשר אנו בוכים על חורבן הבית חשוב כאלו בנינו אותו, ובוה הרי נמשך אור הפנים שהוא הכח לזכור שכל תנועה קלה ועובדה דקדושה והתגבר בשביל רצון הש"ת הוא יקר מאד.

יה כלל ענין הזכרון לראות במה שהוא דבוק בהש"ת ע"י

אנשי מעשה

מעשה בחמין של שבת

דודיקה ספג אל קרבו את ההתרגשות בהכנות השבת. זה היה היום המאושר שלו וכל השבוע היה מצפה לבוא השבת.

והנה, באחד הימים הגיעה הידיעה על מות בנו של ר' מנדל שבאמויקה. זו הייתה ידיעה מעציבה ומעוררת חשש להפסקת התמיכה החודשית שהיה שולח לאביו הישישי. ואמנם אלמנתו הפסיקה לשלוח את התמיכה.

מרב צער נפל ר' מנדל למשכב. ונוסף לכך - יום השבת ממשמש ובא ובבית אין פרטנה. דודיקה הנער לא ידע מה לעשות. לדאוג לשלמו של הסבא, או לצרכי שבת? הגיע עין שיש. כמעט ששכח כבר טעמה של אכילה. זה שבוע שלא בא אוכל לפיו. ואם ישגי, חשב לעצמו, עליו לתנו לסבו הישישי. דודיקה פרץ בבכי מר: "האם הסבא יפר מנהג קדוש דוקא לעת זקנתו ולא יאכל השבת חמין?"

החליט הנכד להתאמץ בכל כוחותיו ולהכין חמין גם לשבת זו. הוא החל לחפש בבית בגדים ישינים, כדי למכרם ובתמורתם לקנות צרכי שבת. מצא את הקפוטסה הישנה של סבו ויצא אל השוק למכרה. כשניגש אל חנות בגדים ישנים והציע את הקפוטסה למכירה, הסכים המוכר לתת עבורה ארבעים גרושים. בלית ברירה, הסכים. לקח הנכד את הכסף, רץ מיד לחנויות הבשר והדיגים. ומיהר להכין את מאכלי שבת ואת

הסיר עם החמין הכנים לתנו. אחרי תפילת ערבית, חזר הביתה, קידש על היין. מעט מן המרק שחין, נתן לסבו ששכב בעיניו עצומות.

למחרת בבוקר התפלל בבית הנכסת של חסידי ברסלב, כדי לא לשנות ממנהגו של סבא. אחרי התפילה מיהר לבית, הוא הוציא את הקדירה את החמין עם החמין מן התנו, כשירחי ויחזו נוח ממה. תכלית הפרשה מנה הראיה להתכבד לסבא, הגיש פנית-כפית לפיו, ולאחר מכן אכל בעצמו מתוך שמחה רבה, ובכפיו שבת והודיה לשם יתברך שעלה ביזו להכין את החמין גם לשבת זו, במצב כה קשה. והכל כדי לא לשנות מנהג ישראל עתיק יומין.

כשסיים לאכול, פתח הסבא ר' מנדל לאט לאט עיניו, נענע בראשו וחיך במקצת. "דודיקה בני יקירי, קרב נא אלי, אמר הסבא בהתאמצות רבה.

דודיקה נישא אל סבו, ובהזיזו את ידו של נכדו הוסיף ר' מנדל: "תודה בעד החמין. שמור תמיד על מנהגי ישראל וייטב לך." דודיקה בני. א מנהג ברענט א דין - מנהג שובר דין. דע על כך כי מנהגי השבת שבורים את הדינים של כל ימות החול." תודה דודיקה."

"שינים רבות עברו עלי מני א"י - סיפר הנכד לימים - "מינים שונים. טובים ורעים. ותמיד אני שומר בקפדותו על מנהג קדוש זה של אכילת חמין בשבת, ועדיין מצלצלם באזני דברי הסבא: שמור על מנהגי ישראל וייטב לך..."

